

Statens vegvesen

Håndbok 066

Retningslinjer for utarbeidelse av konkurransegrunnlag

2010-11-26

Håndbøker i Statens vegvesen

Dette er en håndbok Nivå 1 i Statens vegvesens håndbokserie. Det er Vegdirektoratet som har hovedansvaret for utarbeidelse og ajourføring av håndbøkene.

Ansvar for grafisk tilrettelegging og produksjon har Grafisk senter i Statens vegvesen.

Denne håndboka finnes også på <http://www.vegvesen.no/Fag/Publikasjoner/Handboker>

Vegvesenets håndbøker utgis på 2 nivåer:

Nivå 1 - Gul farge Gult bånd på omslaget – omfatter forskrifter, normaler og retningslinjer godkjent av overordnet myndighet eller av Vegdirektoratet etter fullmakt.

Nivå 2 - Blå farge Blått bånd på omslaget – omfatter veiledninger, lærebøker og vegdata godkjent av den avdeling som har fått fullmakt til dette i Vegdirektoratet.

Retningslinjer for utarbeidelse av konkurransegrunnlag

Nr. 066 i Statens vegvesens håndbokserie

Illustrasjoner:

Layout:

Forside:

Opplag:

Trykk:

ISBN

Kopiering og gjengivelse av innholdet av håndboka skal kun skje etter avtale med utgiver.

Forord

Hensikten med disse retningslinjer er å lette og standardisere utarbeidelsen av konkurransegrunnlag for bygg- og anleggsarbeid, drifts- og vedlikeholdsarbeid, og fagkontrakter innenfor asfaltarbeider, vegmerking etc.

Konkurransegrunnlaget er redigert etter struktur i NS 3450 Prosjektdokumenter for bygg og anlegg (4. utgave januar 2006).

Håndboka er omredigert i forhold til tidligere utgaver ved at bestemmelser som skal være felles for alle Statens vegvesens kontrakter er samlet i egne kapitler, mens bestemmelser som er særegne for den enkelte kontraktstype (bygging, drift, asfaltarbeider, vegmerking etc.) og de helt kontraktsspesifikke bestemmelsene er samlet i to andre kapittelnivåer.

Kontraktsbestemmelser er NS 8406:2009 Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt, men standarden er ikke gjengitt i dokumentene.

Det vil erfaringsmessig inntreffe behov for oppdatering av punkter og dokumenter i denne håndbok. For å være sikret oppdatert versjon anbefales derfor å laste ned håndboka med tilhørende dokumenter fra intranett eller internett etter behov.

Som grunnlag for senere revisjoner, er det ønskelig at erfaringer og opplysninger av betydning for håndbok 066 sendes Vegdirektoratet, Veg- og transportavdelingen ved Byggherreseksjonen.

November 2010
Vegdirektoratet

Innhold

Håndbøker i Statens vegvesen	2
Forord	3
Innhold	4
Innledning	5
Oppbygging av konkurransegrunnlag	5
Dokumentsamling/maler	7
Generelt om utarbeidelse av konkurransegrunnlag	7
A Prosjektinformasjon	8
<i>A0 Forside og innholdsliste</i>	8
<i>A1 Dokumentliste</i>	8
<i>A2 Innbydelse til anbudskonkurranse</i>	8
<i>A3 Orientering om prosjektet</i>	8
B Konkurranseregler og kvalifikasjonskrav	9
<i>B1 Konkurranseregler</i>	9
<i>B2 Krav til tilbyders kvalifikasjoner</i>	9
<i>B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler</i>	9
C Kontraktsbestemmelser	9
<i>C1 Alminnelige kontraktsbestemmelser</i>	9
<i>C2 Spesielle kontraktsbestemmelser for Statens vegvesen</i>	9
<i>C3 Spesielle kontraktsbestemmelser</i>	9
<i>C4 Avtaledokument</i>	9
D Beskrivende del	10
<i>D1 Beskrivelse</i>	10
<i>D2 Tegninger og supplerende dokumenter</i>	10
E Svardokumenter	10
<i>E1 Dokumentasjon fra tilbyder</i>	10
<i>E2 Firmaopplysninger for vurdering av tilbyders kvalifikasjoner</i>	10
<i>E3 Beskrivelse med utfylte priser</i>	10
<i>E4 Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner</i>	10
<i>E5 Tilbudsskjema</i>	10

Innledning

Håndbok 066 gir retningslinjer for utforming av konkurransegrunnlag for bygg- og anleggsarbeid, drift og vedlikeholdsarbeider og fagkontrakter for Statens vegvesen. Retningslinjene er i størst mulig utstrekning basert på norske standarder.

Håndbok 066 omfatter følgende dokumenter og dokumentsamlinger:

1. Retningslinjer for utarbeidelse av konkurransegrunnlag (dette dokumentet)
2. Veiledere for utarbeidelse av konkurransegrunnlag for ulike prosjekttypene (utbyggingsprosjekt, driftsprosjekt, vedlikeholdsprosjekt, m. fl.)
3. Maler for konkurransegrunnlag for ulike prosjekter (utbyggingsprosjekt, driftsprosjekt, vedlikeholdsprosjekt, m. fl.)

Oppbygging av konkurransegrunnlag

Håndbok 066 er redigert etter struktur i NS 3450 "Prosjektdokumenter for bygg og anlegg". Dette innebærer følgende hovedstruktur for dokumentene:

A	Prosjektinformasjon	A0	Forside og innholdsliste
		A1	Dokumentliste
		A2	Innbydelse til anbudskonkurranse
		A3	Orientering om prosjektet
B	Konkurranseregler og kvalifikasjonskrav	B1	Konkurranseregler
		B2	Krav til tilbyders kvalifikasjoner
		B3	Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler
C	Kontraktsbestemmelser	C1	Alminnelige kontraktsbestemmelser
		C2	Spesielle kontraktsbestemmelser for Statens vegvesen
		C3	Spesielle kontraktsbestemmelser
		C4	Avtaledokument
D	Beskrivende del	D1	Beskrivelse
		D2	Tegninger og supplerende dokumenter
E	Svardokumenter	E1	Dokumentasjon fra tilbyder
		E2	Firmaopplysninger for vurdering av tilbyders kvalifikasjoner
		E3	Beskrivelse med utfylte priser
		E4	Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner
		E5	Tilbudsskjema

Kontraktsbestemmelsene for en tradisjonell utførelseskontrakt i henhold til NS 8406:2009 "Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt" er lagt til grunn for utformingen av konkurransegrunnlaget.

Konkurransesgrunnlaget er bygd opp av dokumenter på tre nivåer:

Nivå 1:	Bestemmelser som skal gjelde for alle prosjekttyper og entreprisekontrakter	Omfatter dokumentene B1, C1 og C2
Nivå 2:	Bestemmelser som skal gjelde for alle kontrakter for en gitt prosjekttipe (utbyggingsprosjekt, driftsprosjekt, vedlikeholdsprosjekt, m. fl.)	Omfatter en gruppe dokumenter som kan variere mellom ulike prosjekttyper (utbyggingsprosjekt, driftsprosjekt, vedlikeholdsprosjekt, m. fl.)
Nivå 3:	Bestemmelser som er kontrakts-spesifikke, dvs gjelder for den enkelte konkrete kontrakt	Omfatter alle øvrige dokumenter med bestemmelser som tilpasses den enkelte kontrakt

For ulike prosjekttyper (utbyggingsprosjekt, driftsprosjekt, vedlikeholdsprosjekt, m. fl.) fordeler dokumentene seg på nivåer som vist nedenfor:

Dokument		Utbyggings- kontrakt	Drifts- kontrakt	*	*	*
A0	Forside og innholdsliste					
A1	Dokumentliste					
A2	Innbydelse til anbudskonkurranse					
A3	Orientering om prosjektet					
B1	Konkurranseregler					
B2	Krav til tilbyders kvalifikasjoner					
B3	Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler					
C1	Alminnelige kontraktsbestemmelser					
C2	Spesielle kontraktsbestemmelser for Statens vegvesen					
C3	Spesielle kontraktsbestemmelser					
C4	Avtaledokument					
D1	Beskrivelse					
D2	Tegninger og supplerende dokumenter					
E1	Dokumentasjon fra tilbyder					
E2	Firmaopplysninger for vurdering av tilbyders kvalifikasjoner					
E3	Beskrivelse med utfylte priser					
E4	Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner					
E5	Tilbudsskjema					

* Kontrakter som utarbeides seinere (vegdekker, elektro, m. fl.)

Dokumentetsamling/maler

Komplette dokumentetsamlinger/maler for de ulike prosjekttypene finnes på følgende web-adresser:

Utbyggingsprosjekt	Mal for konkurransegrunnlag	http://intranett.vegvesen.no/Etat/Veg/Bygging/Konkurransegrunnlag
	Veileder for utarbeidelse av konkurransegrunnlag	
Driftsprosjekt	Mal for konkurransegrunnlag	http://intranett.vegvesen.no/Etat/Veg/Drift+og+vedlikehold/Drift+og+vedlikeholdskontrakter/Driftskontrakter
	Veileder for utarbeidelse av konkurransegrunnlag	
	G-Prog-veileder	

Generelt om utarbeidelse av konkurransegrunnlag

All lokal tekst må kvalitetssikres bl.a. i forhold til at den henger sammen med og gir mening i forhold til de tilstøtende faste tekstene i malen.

Det er tillatt å ta med kontraktsspesifikke bestemmelser, men disse skal ikke forskyve risikoen som ligger i den aktuelle entreprisformen. Avvik fra retningslinjene for prinsipielle forhold skal forelegges Vegdirektoratet for godkjennelse.

Tekst om samme tema skal som hovedregel ikke gjentas flere steder. Punkter med tilknytning til enkeltprosesser tas inn som spesiell beskrivelse under vedkommende prosess i kap D1 Beskrivelse.

Kontraktbestemmelser (kap C) angir bestemmelser for håndtering av kontrakten, mens beskrivelse (kap D1) angir bestillingen. Det ligger i dette at trekkregler for asfaltarbeider ikke skal inngå i kap D1, da vi aldri bestiller et mindreverdige produkt enn kravene vi har stilt.

Tekst angitt med normal skrift skal gjengis uendret. Kontraktsspesifikke bestemmelser tas fortrinnsvis med i egne avsnitt.

Alle grå felt i malen for konkurransegrunnlag skal fylles ut med kontraktsspesifikke detaljer. ”Gråtekster” i malen er vanligvis tekster som helt eller delvis passer i mange av kontraktene, men i noen tilfeller er malens ”gråtekster” alternative tekster, der dette kan være aktuelt.

A Prosjektinformasjon

A0 Forside og innholdsliste

Dokumentet gir mal for standard forside og innholdsliste for konkurransegrunnlaget.

A1 Dokumentliste

Her listes samtlige dokumenter som utgjør konkurransegrunnlaget. Oppstillingen angir ikke rangordningen, da rangordning mellom dokumentene er gitt i kontraktsbestemmelsene. Lover og forskrifter er ytre rammebetingelser for kontraktsarbeidet, dvs ikke avtalt mellom partene. De skal derfor ikke tas med i dokumentoversikten, selv om vi som byggherre kan følge med på at eksternt stilte krav er oppfylt under gjennomføringen, eksempelvis at elektroentreprenør har sertifisering i orden for å kunne arbeide med elektrisk anlegg.

A2 Innbydelse til anbudskonkurranse

Det skal sondres mellom ulike byggherrer for ulike vegkategorier.

For riksveger brukes tekst som gitt på side A2.

For fylkesveger tilpasses teksten slik:

Første setning starter slik: På vegne av XX fylkeskommune(r) ønskes

For blandede kontrakter - (Fv og Rv) tilpasses teksten slik:

Første setning starter slik: På vegne av YZ fylkeskommune(r) og Statens vegvesen Region V ønskes

Det skal videre fremgå hvilken målgruppe innbydelsen retter seg mot, dvs normalt formuleringen: "entreprenører med det faglige, tekniske og økonomiske grunnlag som er nødvendig for oppfylling av kontrakten. Videre kreves erfaring fra tilsvarende arbeider...". Det må derfor framgå klart av annonseteksten hvilken vanskelighetsgrad og eventuelt hvilket fagområde som karakteriserer arbeidet. Der det kreves godkjenning for elektriske installasjoner, ev etter plan- og bygningsloven, mv., angis dette.

Vedståelsesfristen gir byggherren tid til rådighet for tilbudsavgjørelse. Det følger av dette at entreprenøren ikke kan forutsette oppstart på arbeidet tidligere enn vedståelsesfristen. Oppgi derfor aldri at arbeidet kan igangsettes før vedståelsesfristens utløp. Pass samtidig på at vedståelsesfristen tilpasses slik at klagefristen er innenfor vedståelsesfristen med ytterligere nok dager til at undertegning av kontrakt skjer innenfor vedståelsesfristen.

A3 Orientering om prosjektet

Nummerering av hovedpunkter og punktenes rekkefølge følges konsekvent som angitt i kap. A3. Kravet begrunnes med at det alltid er behov for disse punktene, at NS 3450 spesifiserer disse til kap A, og at konsekvent rekkefølge her sikrer at ikke punkt blir glemt. Der det ikke er lagt inn standardtekster, og punktene det gjelder heller ikke er aktuelle for det aktuelle kontraktsarbeidet, droppes disse punktene i sin helhet.

B Konkurranseregler og kvalifikasjonskrav

B1 Konkurranseregler

Kap B1 Konkurranseregler, pkt 1 om alminnelige konkurranseregler og pkt 2 om Endringer og administrative bestemmelser skal gjelde for alle entreprisekontrakter i Statens vegvesen. Kap B1 skal derfor ikke justeres eller endres.

B2 Krav til tilbyders kvalifikasjoner

Byggherren vil foreta en vurdering av tilbyders kvalifikasjoner på bakgrunn av de opplysninger som innhentes om firmaet i forbindelse med tilbudsinnleveringen. Dette er en firmavurdering som ikke knytter seg til hva som tilbys i tilbudet.

B3 Krav til tilbud og spesielle konkurranseregler

Der generelle tilbudsregler ikke er tilstrekkelige, angis krav i kap B3. Kapitlet redigeres slik at spesielle bestemmelser følger rekkefølgen i kap B1, dvs bestemmelser med tilknytning til tidlige paragrafer i forskriften (foa) kommer først.

C Kontraktsbestemmelser

C1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

I kap C1 er det vist til NS 8406:2009 "Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt" som alminnelige kontraktsbestemmelser.

C2 Spesielle kontraktsbestemmelser for Statens vegvesen

Kap C2 angir kontraktsbestemmelser som skal gjelde for alle entreprisekontrakter i Statens vegvesen.

C3 Spesielle kontraktsbestemmelser

Der kontraktsbestemmelser i kap C1 eller C2 må suppleres eller fravikes, angis dette i kap C3. Kapitlet redigeres slik at spesielle bestemmelser følger rekkefølgen i C1, dvs bestemmelser med tilknytning til tidlige punkter i NS 8406 settes tidlig i kap C3. Spesielle kontraktsbestemmelser uten spesiell tilknytning til standardene tas tilslutt, med mindre spesielle forhold gjør det naturlig å ta dem inn tidligere.

C4 Avtaledokument

Skjema for avtaledokument skal ikke endres. Punktene er hver for seg viktige kontraktsforutsetninger. Vær derfor påpasselig med oppfølging av disse punktene.

Avtaledokumentet er det eneste dokumentet som fortsatt skal inneholde tekster på grå bunn ved utsendelse av konkurransegrunnlaget. Dette gjelder opplysninger som ikke er kjente når konkurransegrunnlaget sendes ut, som f. eks. tilbudsdatoer og tilbudssummer. Kjente opplysninger korrigeres inn allerede før utsending av konkurransegrunnlaget.

D Beskrivende del

D1 Beskrivelse

Som standard beskrivelse gjelder:

Utbyggingskontrakter:

Håndbok 025: Prosesskode 1 - Standard beskrivelsestekster for vegkontrakter

Håndbok 026: Prosesskode 2 - Standard beskrivelsestekster for bruer og kaier

Driftskontrakter:

Mal for kap. D1 i konkurransegrunnlaget

Bestemmelsene i den spesielle beskrivelsen kommer generelt i tillegg til standard arbeidsbeskrivelse. Ved uoverensstemmelse gjelder spesiell arbeidsbeskrivelse foran bestemmelsene i standard arbeidsbeskrivelse. Vær påpasselig med at spesiell beskrivelse kun angir avvikene eller tilleggene i forhold til generell beskrivelse.

D2 Tegninger og supplerende dokumenter

Kap D2 benyttes som referanse brukes for tegningshefter mv som utfyller beskrivelsen i kap D1.

E Svardokumenter

E1 Dokumentasjon fra tilbyder

Kap E1 gir oversikt over krav til dokumentasjon som tilbyder skal legge ved tilbudet.

E2 Firmaopplysninger for vurdering av tilbyders kvalifikasjoner

Kap E2 inneholder skjemaer for entreprenørens svar på kravene i kap B2.

E3 Beskrivelse med utfylte priser

Kap E3 produseres med utgangspunkt i beskrivelsen i konkurransegrunnlagets kap D1.

E4 Prisskjema: Timepriser for mannskap og maskiner

Kap E4 inneholder skjemaer for utfylling av tilbudets timepriser.

E5 Tilbudsskjema

På tilbudsskjemaet gis det adgang til å benytte annen inndeling enn hovedprosess i prissammen-
draget, f. eks. elementinndeling ved bruarbeid, eller spesielle prosesser ved dekkelegging. Det
skal være samsvar mellom inndelingen i tilbudsskjemaet og inndelingen brukt i kap D1.